

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2020-07-29
Besvaras senast
2020-08-12

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:1869 Dödsfallen på äldreboenden

På de svenska äldreboendena bor människor som levt och slitit i Sverige i hela sitt liv. Där bor helt enkelt de som byggt det samhälle vi lever i. De bor även i de egna hemmen, där de får hjälp att klara av vardagen tack vare hemtjänst. På grund av deras sårbarhet har dessa människor förlitat sig på samhället, som de så troget tjänat under sina långa liv. Samhället har haft till uppgift att skydda dem samt säkerställa en god hälsa.

Så kom coronaviruset till Sverige. Först smittades äldre skyddsbehövande av personal som inte fick tillgång till eller var oförmögna att förstå vikten av skyddsutrustning. När många av dessa brukare smittades av det dödliga viruset lämnades de mer eller mindre att kvävas till döds ensamma på äldreboendena. De förvägrades sjukhusvård och i flera fall något så basalt som dropp, syrgas eller andra mediciner. I stället fick de morfin eller olika morfinderivat som smärtlindring (trots att de inte haft smärtor) samt ångestdämpande och andningshämmande läkemedel. På grund av detta bereddes det definitivt plats för döden då preparaten aktivt förvärrade allmäntillståndet. Flera brukare dog därmed som en direkt följd av de preparat man tvingade i dem.

Varför skedde detta på flera håll i landet? Det beror på att man slentrianmässigt och ofta på distans sagt att alla som tillhör vissa kategorier skulle vårdas palliativt. De skulle inte ens få någon chans, och platserna på sjukhusen och inom IVA skulle i stället beredas för yngre, starkare patienter.

På äldreboendena fanns det inte heller någon syrgas att ge till de äldre när de drabbades av andnöd och syresättningen i vävnaderna sjönk eftersom man sedan många år plockat bort dessa. Dessutom saknas det som bekant riktiga sjukvårdsmöjligheter på dessa boenden just eftersom de anses vara just boenden snarare än vårdinrättningar. Bara det faktum att man med denna vetskap sagt att de inte får föras till sjukhus bör vara kriminellt.

När Inspektionen för vård och omsorg nu granskar olika missförhållanden på äldreboendena har vi också sett hur flera regioner och kommuner erkänt att de ”för snabbt” ordinerade palliativ vård. De har därmed medgett att många av de som smittats av coronaviruset mycket väl hade kunnat bli friska om de hade fått den vård de behövde. Man har aktivt sett till att sjuka nekats basal sjukvård, trots goda möjligheter att ge dem den vård de behöver. Det har exempelvis aldrig varit brist på syrgas i landet – ändå har detta nekats.

Det vi läser om nu är inte någon nyhet. Det har funnits omfattande vittnesmål om detta under våren och bland annat undertecknad har vid upprepade tillfällen förgäves lyft detta med socialminister Lena Hallengren (S). Socialministern har viftat bort det som rykten och sagt sig ha förtroende för att pandemin hanteras korrekt av berörda instanser, annars ska det göras en anmälan – hur nu det ska rädda de som drabbats av denna fruktansvärda och av samhället närmast kriminella behandling.

I Sverige är det olagligt med så kallad dödshjälp. Det innebär kort sagt att inte ens de allra mest plågade och desperata patienterna har rätt att få hjälp med att avsluta sitt liv. Det gäller alla, inklusive de som ofrånkomligen möter döden med ett lidande som de flesta av oss inte ens kan föreställa sig och som uttryckt att den största och sista önskan de har är att få somna in lugnt omgiven av sina närstående. Att då tillåta ofrivillig dödshjälp till personer som är fulla av livslust och som kan räddas (ibland med mycket enkla åtgärder) kan inte vara acceptabelt.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

Avser ministern att ta några initiativ på området?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Annalena Hanell